

SYDSLESVIGMAGASIN

FLENSBORG AVIS

SdU

På gaden mod
fremmedhad
SIDE 2

**Skattejagt og forhindrings-
løb for hele familien**

SIDE 22

INTERESSERET I TYSKLAND OG **GRÆNSELANDET?**

På vores hjemmeside sammenfatter vi de seneste nyheder om mindretallet og om Tyskland – på dansk. Og vi giver et blik på Danmark med sydslesvigske briller.

www.fla.de

FLENSBORG **A**VIS

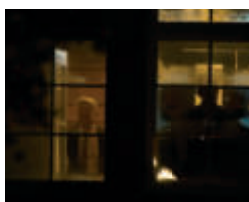
... vi gør Danmark lidt større

2

TUSINDER DEMONSTREREDE MOD HØJREEKSTREMISTER

I januar og februar gik tusinder på gaden i Tyskland for at markere modstand mod højreradikale. SSF og SSW var med.

4

GRUND TIL URO

Højreradikales planer og metoder vækker uro i brede kredse.

8

SSW OG TENDENSER I TYSK POLITIK

SSW har banet vejen for en opblødning af den til tider lidt fastlåste blokpolitik i Tyskland.

12

KONG FREDERIK X HAR RØDDER I SYDSLESVIG

Christian IX, der blev stamfader til det danske kongehus, kom fra Lyksborg nær Flensborg

18

EUROPAS MINDRETAL MØDES I HUSUM

De europæiske mindretals paraplyorganisation, FUEN, holder kongres på Husumhus.

22

LEGEPLADS FOR UNGE OG GAMLE

Familieaktivitetsdagen i Idrætshallen i Flensborg er et tilbud til hele familien.

26

VIL VÆRE MINDRETALLETS MAND I BRUXELLES

Rasmus Andresen sidder i EU-parlamentet for De Grønne. Men også for det danske mindretal – mener han selv

30

FLERE BURDE VÆRE FRIVILLIGE

SdUs nye formand, Mads Lausten, så gerne at flere fra det danske mindretal tog del i det frivillige arbejde i idrætsforeningerne.

Tusinder på gaden mod højreekstremisme

Demokrater på tværs af partiskel kaldte i januar til demonstration mod højreekstremisme overalt i Tyskland.

AF PETER HANSEN

I løbet af januar var der i hele Tyskland omfattende demonstrationer mod højre-ekstremisme. Alene i Slesvig-Holsten deltog op mod 40.000 i demonstrationerne. Baggrunden er dels uro over AfD's

valgsejre i navnlig nogle af de østlige landdage, kreds dage og byråd, dels afsløringen af, at medlemmer af Alternative für Deutschland har deltaget i et møde i Potsdam, hvor man diskuterede, hvordan "utyske

elementer" bedst kunne fordrives fra Forbundsrepublikken.

Demonstrationerne samlede et bredt spektrum af politiske partier, mindretalsorganisationer, trosamfund, idrætsforeninger som arrangører.

Politisk rakte arrangørkredsen lige fra Die Linke til CDU.

Flere end forventet

Deltagerantallet overgik mange steder arrangørernes vildeste forhåbninger. I Flensborg havde man regnet med op mod 7000 deltagere. Der kom over 10.000.

I Slesvig regnede man med "mindst 500". Der deltog 2500.

"De spiser döner i smug" mente denne demonstrant.

Foto: Flensborg Avis

I Husum på Sydslesvigs vestkyst havde man i løbet af den forholdsvis korte forberedelsestid skruet ambitionsniveauet op til omkring 2500 deltagere. Men der kom dobbelt så mange.

En af talerne her var pastor Friedemann Magaard, der lovede kirkens støtte mod højreekstremisme.

Talerne ved de mange demonstrationer viste også, hvilken mangfoldighed det er, der siger fra overfor højreekstremisme og folkehad.

Menighedsrådsformænd, idrætsledere, politikere talte ved de mange demonstrationer.

“

I kan regne med kirken.

I Slesvig slog SSW-Nordfrieslands næstformand Lille-Marie Rachenpöhler i sin tale fast, at de nationale mindretal i Tyskland også er truet, når der tales om remigration af ikke-assimilerede.

- Vi står som borgere, venner og familie over for en reel trussel. Som dansk mindretal, en frisisk befolkningsgruppe, sinti og roma og sorber er vi også berørt af sådanne planer, sagde hun.

I februar er demonstrationerne fortsat i mange byer.

Husum kaldes "Graue Stadt am Meer", men den er farverig og hverken grå eller brun, hed det. Foto: Lukas Knöfler

Demonstrationen i Flensburg samlede mere end 10.000. Foto: Flensburg Avis

Grund til bekymring i Tyskland

Højreekstemistiske valgsejre, sammensværgelse med statskup for øje og hemmelige møder om fordrivelse af utyske elementer skaber uro hos demokratisk sindede borgere i Forbundsrepublikken.

AF PETER HANSEN

Det har vakt bekymring i brede kredse, at det højreekstemistiske parti Alternative für Deutschland gennem nogen tid har vundet store sejre ved landdagsvalgene i flere delstater.

Partiet, der af forfatnings- og forvaltningsdomstole i nogle delstater er blevet kendt højreekstemistisk, og bliver derfor overvåget af Verfassungsschutz.

Verfassungsschutz er en del af det tyske efterretningsapparat, og arbejder primært med at afsløre Forbundsrepublikkens indre fjender, altså personer eller grupperinger, som handler i strid med forfatningen eller tilstræber mål, der er i strid med den.

Ulrich Siegmund, der er AfD's gruppeformand i landdagen i Sachsen-Anhalt var blandt deltagerne i det hemmelige møde.

Foto: Correctiv

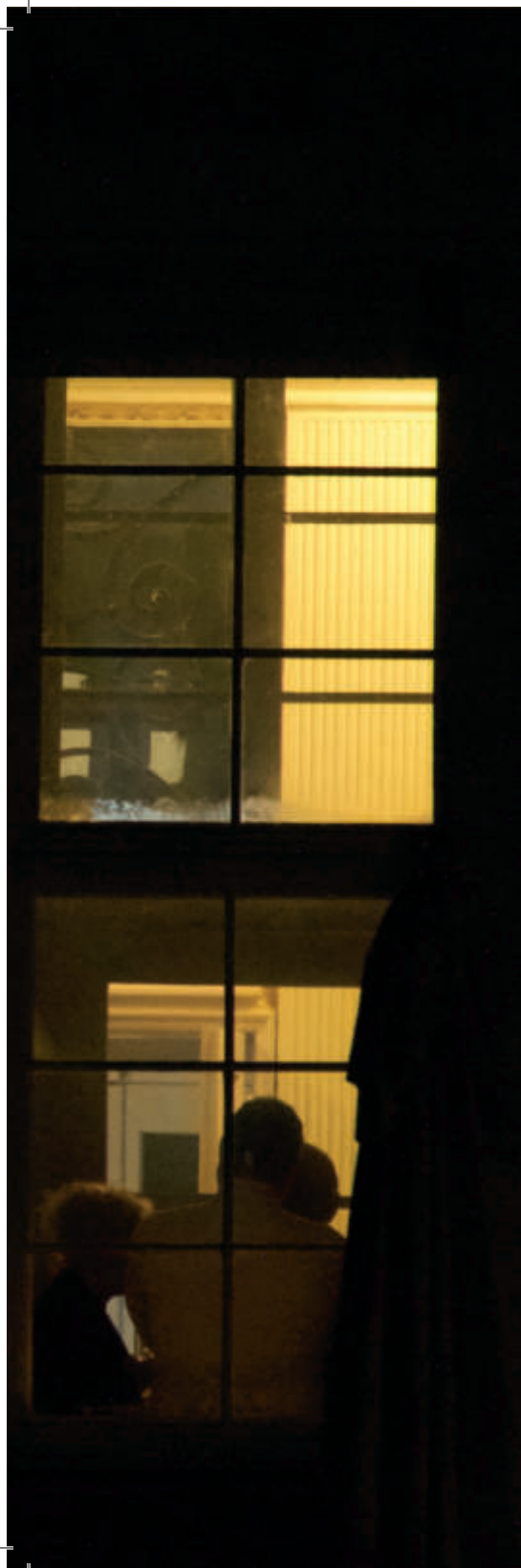
AfD har i fire lande, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen og Brandenburg over tyve procent af stemmerne og står i Sachsen-Anhalt, hvor der er landdagsvalg i år, til at få over 34 procent og blive det største parti.

Men også i Hessen, Bayern og Mecklenburg-Vorpommern står AfD stærkt med 15-20 procent af stemmerne.

Hemmeligt møde om fordrivelse

På den baggrund vakte det ekstra megen furor, da netmediet Correctiv i januar kunne afsløre, at godt en snes højreekstemister – herunder flere fremtrædende AfD-medlemmer – i november havde mødtes i Potsdam og udviklet planer for, hvordan man kunne få ikke-assimilerede elementer til at remigrere- altså forlade Tyskland.

AfD var ikke officielt medarrangør

af mødet, men flere fremtrædende AfD-medlemmer deltog i det. Herunder Ulrich Siegmund, der er gruppeformand i Landdagen i Sachsen-Anhalt, forbundsdagsmedlem Gerrit Huy og Roland Hartwig, der var partiboss Alice Weidels personlige assistent. Det er han ikke mere.

Ifølge Correctiv blev der på mødet i Potsdam aldrig rejst tvivl om, hvorvidt man burde skille sig af med de ikke-assimilerede. Drøftelserne handlede kun om hvordan. Enkelte havde betænkeligheder ved, om man kunne få vedtaget love, der muliggjorde deportation. Andre mente, det var ligegyldigt. Man kunne bare gøre livet så surt for de uønskede, at de valgte at

forlade landet.

- Der skal udøves et højt tilpasningstryk, sagde en mødedeltager. På mødet drøftede man også udlæggelse af et område i Nordafrika, hvor de remigrerende kunne sendes hen, hvis ingen andre ville modtage dem.

Det ville ganske vist stride mod den tyske forfatnings artikel 3 stykke 3, som klart siger, at intet menneske må nyde fordele eller det modsatte på grund af race, sprog eller afstamning. Correctiv overværede mødet undercover.

Kupplaner i 2022

Mødet i Potsdam var dog langt fra første gang, højreekstreme kræfter lagde planer for et angreb på Forbundsrepublikkens forfatning – ja på republikken selv.

I slutningen af 2022 kunne myndighederne afsløre, at en gruppe såkaldte Rigsborgere havde en stort set færdig drejebog for et statskup.

Rigsborgere er folk, der ikke anerkender Forbundsrepublikkens eksistens og hævder, at Det tyske Rige stadig findes.

Forbundsdagen skulle besættes

Roland Hartwig var også med til mødet i Potsdam. Han lagde ikke skjul på, at han var partichefens personlige assistent, hvad han dog ikke er længere.

Foto: Correctiv

med våbenmagt, udvalgte politikere skulle bortføres, og den den gang 71-årige Prins Heinrich von Heuss skulle indsættes som statsoverhoved.

“

*Der skal udøves
et højt
tilpasningstryk.*

Gruppen havde også sat navn på posterne som justitsminister og som hærchef. Birgit Malsack-Winkemann skulle have været justitsminister. Hun sad en tid i Forbundsdagen for AfD, men trådte ud for at tiltræde en stilling som dommer. Den var hun, da kupplanerne blev afsløret, blevet fyret fra.

Rüdiger von Pescatore, der tidligere har været kommandør for en bataljon faldskærmsjægere, skulle have været kupmagernes hærchef. Den enhed, han var chef for i forbundsværnet, blev opløst efter skandaler om nazihilsner og forsvundne våben.

Og det var ikke blot fabuleringer. Ved politiets ransagninger fandt det våben på en tredjedel af de undersøgte adresser.

lejrskole kursuscenter eventyr...

Spejdergården Tydal er en flot, gammel udflyttergård fra 1863, der siden 1963 er hjemsted for det danske spejderkorps i Sydslesvig.

Tydal er samlingssted for spejdere fra nord og syd, lejrskoler og kurser, samt et mødested for organisationer og foreninger.

39 senge fordelt på 1-, 2-, 3- og 5- personers værelser, 4 spejderhytter med i alt 32 sengepladser og teltpladser for op til 800 personer, gør stedet så velegnet til små og store arrangementer.

Det bedste er dog Tydals dejlige beliggenhed ved Trenen i det naturskønne og fredede Treenedal.

www.tydal.dk

Spejdergården Tydal, Tüdal 1, D-24852 Eggebek
+49 4609 91030 · tydal@sdu.de

www.SdU.de

  @sdusydslesvig | #fritidmedindhold

100 ÅR
SdU
siden 1923

Dansk tilgang til tysk

politik

SSW har en unik position sammenlignet med andre partier i Danmark eller i Tyskland.

AF RASMUS MEYER

Mindretalspartiet Sydslesvigsk Vælgerforening - SSW - laver politik ud fra et nordisk værdigrundlag og en nordisk måde at tænke problemløsning på.

Ifølge Christian Dirschauer, der er SSW-landsformand, betyder det, at SSW på mange måder har en unik position i det politiske landskab.

Siden SSW blev grundlagt i 1949, har partiet varetaget mindretallets interesser ud fra en dansk tilgang. Det betyder, at det for SSW er naturligt at finde kompromisser hen over partibøger. Noget, der er usædvanligt i tysk politik, forklarer Christian Dirschauer.

- Mindretalsregeringer er ikke noget, der dyrkes i Tyskland. Det betyder, at der ikke er kutyme for at søge støttepartier for bestemte sager. Når først en regering er

dannet, er flertalsforholdene og beslutningsprocesserne som regel meget faste, lyder det fra Dirschauer.

Brød normen

Men netop på det punkt er SSW blevet til et unikum i tysk politik. For de andre partier i delstatsparlamentet i Slesvig-Holsten har i løbet af årene fået øjnene op for, at SSW går efter at få mærkesager vedtaget frem for at lade sig påvirke af partifarver.

- Det betyder, at vi som oppositionsparti også har stemt på lovforslag fra regeringspartierne. For hvis det giver mening for os og vores vælgere, så går vi gerne med, forklarer partiformanden, der også er en af SSWs fire repræsentanter i parlamentet.

Han uddyber, at oppositionspartier normalt hellere kommer med et modforslag end at stemme for et forslag fra regeringspartierne.

Konstruktiv gengæld

På samme måde forholder det sig omvendt. Et regeringsparti vil hellere komme med et nyt lovfor-

Christian Dirschauer:

- Vi har vist, at vi kan skabe kompromiser.

Foto: Flensburg Avis

Christian Dirschauer mener, at Tyskland kan lære noget af Danmark, når det gælder om at bekæmpe fattigdom.

Foto: Flensborg Avis

slag end at overtage modpartens udspil.

Således var det nærmest historisk, da regeringspartierne ved finanslovsforhandlingerne i 2020 overtog et ændringsforslag fra SSW. De kom ikke med et nyt eget forslag, men overtog SSWs forslag uden yderligere kommentarer eller forandringer, hvilket er usædvanligt i tysk politik.

- Det skyldes især vores regeringsdeltagelse i perioden 2012 til 2017. Dengang viste vi, at vi formår at finde kompromisser hen over midten. Den rolle har vi sidenhen haft i parlamentet, og det er grunden til, at vi trods forskellige politiske ståsteder formår at samarbejde, når sagen giver anledning til det, forklarer Christian Dirschauer.

Et meget større land

Politisk er fokusområderne i Danmark og Tyskland ifølge SSW-landsformanden sammenlignelige.

- Digitalisering og grøn omstilling er emner, der fylder meget i begge lande. Heldigvis har nærmest alle partier i Tyskland efterhånden fået øjnene op for behovet for den grønne omstilling, forklarer Dirschauer, men kommer efterfølgende ind på, at sammenligninger-

ne mellem Danmark og Tyskland altid skal tages med et gran salt.

- Tyskland er ganske simpelt et meget stort land. Vi kæmper for eksempel med, at den grønne strøm, som vi er gode til at producere her i Slesvig-Holsten, skal transporteres til Bayern og andre dele af landet. Det er meget besværligt, forklarer han.

Et rigt land med mange fattige

Et andet emne, der fylder meget for Dirschauer, er fattigdommen i samfundet. For selv om Tyskland i grunden er et rigt land, er der sammenlignet med Danmark udpræget mere fattigdom - blandt andet i den ældre befolkningsgruppe. Christian Dirschauer forklarer:

- Tyskland er bestemt ikke et fattigt land, men man har i tidens løb begået nogle grundlæggende politiske fejl. Således har man fokuseret mere på at behandle sympto-

merne frem for sygdommen.

Han uddyber, at man for eksempel hellere har brugt penge på at støtte varmemøbler, madudleveringer og andre velgørende tiltag end på at forhindre at fattigdommen opstår.

“

Man er nødt til at gøre noget ved fattigdommen.

- Selvfølgelig skal de tiltag støttes, men det nytter bare ikke noget, når man ikke gør noget ved fattigdommen grundlæggende. På det område har Danmark altid inve-

steret mere, og det kan man lære af i Tyskland, fastslår Christian Dirschauer.

Et truet demokrati

SSWs partiformand advarer imod, at man sammenligner det højrepopulistiske tyske AfD med partier på højrefløjen i Danmark.

- I Danmark er der nogle gange en holdning til, at man må acceptere AfD, fordi partiet er legitimeret. Der sammenlignes i den forbindelse gerne med partier på højrefløjen i Danmark, men den holder bare ikke, siger han.

AfD er – påpeger Christian Dirschauer - ikke et demokratisk parti, og mange dele af AfD overvåges af den tyske myndighed for beskyttelse af forfatningen.

-Det gælder hele deres ungdomsorganisation, til dels hele delstatsafdelinger samt ledende personligheder i partiet, siger Christian Dirschauer.

Han kommer desuden ind på tyske højreekstremisters planer om „remigration“. Planerne herom kom frem efter offentliggørelsen af et hemmeligt møde, AfD-funktionærer og politikere holdt sammen med politikere fra CDU, personer fra ekstremistiske orga-

nisationer samt virksomhedsledere. Remigration går ud på, at folk, der ikke vil assimileres, bortvises fra Tyskland - også selv om de har tysk statsborgerskab.

- Til det skal man vide, at vi i det danske mindretal netop ikke vil assimileres. Vi ønsker at holde fast i vores sprog og kultur, der netop ikke er tysk, udfører Dirschauer.

Han mener dog ikke, at medlemmer af det danske mindretal er i fare, men han peger samtidig på, at ekstreme regimer som regel altid lader det gå ud over mindretal først.

Stærkt signal

AfD står fortsat stærk i meningsmålingerne. Også i Slesvig-Hol-

sten. Christian Dirschauer forklarer, at det især skyldes flere kriser, der bekymrer befolkningen. Det er blandt andet efterfølgerne af Corona-nedlukningerne, stigende energiomkostninger, inflation og krigen i Ukraine. På de områder har AfD fremført formentligt nemme svar, hvilket mange har sluttet råt.

Alligevel er SSW-landsformanden positiv stemt.

- De seneste mange demonstrationer har været stærke udråbstegn for demokratiet. Det var imponerende, hvor mange mennesker der, på tværs af partibog, etnicitet, alder og så videre, er gået på gaden.

- Vi vil ikke assimileres, siger Christian Dirschauer.

Foto: Flensburg Avis

Kong Frederiks rødder ligger i Sydslesvig

Lidt uden for Flensborg ligger der et lille idyllisk slot i Lyksborg. Det var her, den familie kom fra, der i 1863 satte sig på den danske trone.

Det er 200 år siden, kong Frederiks forfader og hans familie rykkede ind på slottet i Lyksborg - med titel af hertug. Så familiens rødder ligger ret beset syd for grænsen. Foto: Flensborg Avis

AF JENS NYGAARD

For 200 år siden var der en gammel dame, der døde på Lyksborg Slot. Hun var den sidste af den oprindelige lyksborgske linje og havde boet på slottet i over 40 år. Efter hendes død overlod den danske konge slottet og titlen som hertug til Vilhelm, der egentlig var fra huset Beck, der nu kom til at hedde huset Lyksborg. Han nedstammede fra hertug Hans den Yngre, men det var en anden linje, der havde overtaget slottet og titlen.

Vilhelms far hed Frederik Karl Ludvig og var vendt tilbage til hjemstavnens efter i mange årtier at have boet i Østprøjsen. At han vendte tilbage hang først og fremmest sammen med, at han gik fal-lit.

- Hvis det ikke havde været tilfældet, ville dronning Margrethe måske være blevet født i Østprøjsen, har den danske historiker Carsten Porskrog Rasmussen fra Museum Sønderjylland senere forklaret.

Vilhelm havde været i dansk militærtjeneste, og han blev gift med den danske konges svigerinde og kusine. Han fik syv sønner, men det var kun den midterste af dem, Christian, der tilbragte sin ungdom i København. Han mødte Chr. VIIIs niece, Louise af Hessen, og blev gift med hende.

- Det var dette ægteskab, der var nøglen til, at Christian senere blev

Kong Frederik og dronning Mary er allerede blevet indbudt til at besøge det danske mindretal og Sydslesvig - når lejlighed byder sig, som det hedder. Foto: Scanpix

dansk konge, har den danske historiker fortalt.

Uddøde

På det tidspunkt havde det danske monarki nemlig tronfølgerproblemer: Den oldenborgske linje, der havde siddet på troen i flere hundrede år, fik simpelthen ingen børn. Så man måtte se sig om efter en tronfølger. Og her var der egentlig strikse dynastiske regler for, hvem det skulle være. Ifølge disse regler stod Christian på en placering som cirka nummer 30.

Store kredse i Danmark ville gerne have Christian og Louises søn som tronfølger, men ret beset stod hertugen af Gottorp længere fremme i tronfølgen. Men denne hertug

regerede ikke længere i Holsten. Siden 1762 havde de gottorpske hertuger siddet på den russiske trone.

“

Den russiske zar skulle først give lov.

- Det ville sige, at problemet var den russiske zar, har Carsten Porskrog Rasmussen fortalt. Danske diplomater blev sendt til

Det er håbet, at kong Frederik vil fortsætte sin mors linje, når det drejer sig om det danske mindretal. Foto: Scanpix

Rusland, og de vendte tilbage med et papir, der bekræftede, at zaren afgav sin arveret til Christian og Louises søn - og hans far. Det var et meget vigtigt OG, for det betød, at Christian kunne rykke ind som konge i 1863. På det tidspunkt var han og Louise ludfattige og blev forsørget af den danske konge og hertugen, som splejsede om parrets underhold.

Accent

Nu blev de i stedet konge og dronning og fik en anderledes høj cigarføring. Men til at begynde med havde den nye konge det svært. Der er ingen tvivl om, at han var en af mændene, der var ansvarlige for, at Danmark mistede både hertugdømmerne og Sønderjylland. Det sidste kunne have været undgået. Og så talte han dansk med en meget slæbende tysk accent.

Det var ikke populært i tiden efter krigen i 1864.

- Men han blev ikke en upopulær konge, og det var der især to grunde til: Han førte et harmonisk ægteskab og havde harmoniske børn. Og med tiden blev han det, som

*Det har været
et kongehus
uden skandaler.*

man kaldte »Europas svigerfar«, har Carsten Porskrog Rasmussen fortalt.

Han har noteret sig, at Christian og Louise selv blev gift af kærlighed - men de overlod det ikke til deres

døtre selv at vælge. En af dem blev gift med den engelske tronfølger og en anden med den russiske ditto. Af sønnerne blev en af dem konge i Grækenland og et barnebarn konge i Norge.

- Det har været en familie på den danske trone, som har været kendetegnet af harmoni - og mangel på skandaler. Helt ulig for eksempel hannoveranerne på den britiske trone, har Carsten Porskrog Rasmussen fortalt.

Tæt forbindelse

Med en oprindelse syd for grænsen har der nu igennem mange årtier været en tæt forbindelse mellem det danske kongehus og det danske mindretal syd for grænsen. I alt fem gange har dronning Margrethe besøgt Sydslesvig og mindretallet i sin tid på den danske trone. Nogle gange sammen med

prins Henrik og andre gange alene. Men da Margrethe og Henrik i 1978 for første gang var på besøg i Sydsvig, var der faktisk gået 114 år, siden en dansk regent sidst havde været på en visit. Faktisk havde der ikke været nogen dansk regent i landsdelen siden den tabte krig i 1864. Så det var et stort øjeblik, da kongeskibet kom sejlene ind til havnen i Flensborg.

- Op til Genforeningen i 1920 var landsdelen blevet voldtaget af Prøjsen. Da var der ikke plads til noget besøg. Helt op til 1945 efter Anden Verdenskrig var det heller ikke på dagsordenen. Så kom vi ind i efterkrigstiden, hvor der var virkelig kold luft mellem mindretallet og flertallet syd for grænsen i rigtig mange år. Og så tror jeg heller ikke, vi skal se bort fra, at vi havde haft en kong Frederik IX, som måske ikke havde udpræget varme følelser for Tyskland, har den tidligere leder af Forskningsafdelingen ved Dansk Centralbibliotek, Lars N. Henningsen, sagt.

Men nu blev der indvarslet en ny tidsalder.

- Hele min barndom har jeg set

Dronning Margrethe besøgte senest det danske mindretal i 2019. Foto: Tim Riediger

over fjorden, og når vi kørte lidt længere ud, kunne jeg se ind til Flensborg by. Det var en verden så tæt ved - og så langt væk, sagde dronningen. Hun havde sammen med sin familie tilbragt mange somre på slottet i Gråsten.

Allerede i 1978 var der vokset nye

tider frem i grænselandet. Det kunne blandt andet aflæses i de tyske taler under kongeparrets besøg.

- Vi føler en hjertelig glæde ved i dette besøg at se en bekræftelse af den forståelse, som igen er vokset frem mellem vore to nabofolk, sagde Flensborgs daværende bypræsident, Ingrid Gross, CDU, dengang på Flensborg Rådhus.

Nytårstalen

Det kom ikke til at vare lige så længe inden det næste besøg. Det var 20 år senere, da dronning Margrethe havde sagt ja tak til at deltage i åbningen af en udstilling med hendes egne værker på Dansk Centralbibliotek i Flensborg.

Det var et kort besøg, men inden

da havde dronningen på sin helt egen måde fået sat det danske mindretal på det royale landkort: Mindretallet fik en særlig hilsen i den årlige nytårstale. Det var noget, som dronningen selv foranledigede. Hendes far havde ikke haft denne hilsen med.

Under dette besøg knyttede den danske ambassadør i Tyskland, Bent Haakonsen, an til dronningens ord i 1978.

- I dag er vi i den lykkelige situation, at Sydslesvig er en nærliggende verden. Det dansk-tyske grænseområde er i dag nærmere et bindeled mellem to lande end en stiplede linje på landkortet, sagde han.

I 2004 deltog dronningen og prins Henrik i byen Slesvigs 1200-års fødselsdag. Under besøget blev også den gamle vold Dannevirke og det lokale danske museum besøgt. Det er noget, som den arkæologisk interesserede dronning har gjort flere gange.

I 2008 kom dronningen alene på et kort besøg i forbindelse med, at gymnasiet A.P. Møller Skolen blev indviet, og det mest omfattende

“

Dronningen var mindretallets samlingspunkt.

Rundt omkring i Sydslesvig blev der fulgt med på skærme, da den nye konge tiltrådte.

Foto: Flensborg Avis

besøg var i 2019. Ligesom i 1978 kom dronningen med skib og blev hilst af flere tusinde mennesker, og den efterhånden lidt ældre dame havde i tre dage et hæsblesende program, der nok ville have fået mange yngre til at tabe pusten.

Hun kunne selv konstatere, at den lykkelige udvikling i forholdet mellem tysk og dansk, som hun havde set de første spirer af i 1978, nu nærmest var fuldbragt:

- Gensidig respekt og forståelse har været vejen frem - og en erkendelse af, at der er mere, der forener, end der skiller, sagde hun under den store sammenkomst på A.P. Møller.

Dronningen pegede på, at grundlaget var en grænse, der var blevet trukket i respekt for folkenes selvbestemmelsesret.

- Dengang blev det sagt, at »I skal ikke blive glemt«. Disse få ord er blandt de mest citerede i Danmarkshistorien. I dag kan vi vel også sige, at Danmark har levet op til de fem ord, sagde dronningen.

Værdsat

De mange besøg har været højt værdsat af det danske mindretal.

- Vi har været taknemmelige for dronningens officielle besøg gennem årene, der har inspireret til at holde fast i dansk sprog og kultur samt styrket den danske sammenhængskraft i Sydslesvig. Dronningen har altid været mindretallets nationale samlingspunkt, hed det i

Chr. IX talte til at begynde med dansk med en meget slæbende tysk accent. Foto: Flensborg Avis

et telegram, som Sydslesvigsk Forening sendte til hoffet i anledning af dronningens abdikation.

Under tronskiftet blev der flere steder i landsdelen arrangeret sammenkomster for det danske mindretal, hvor man på store skærme kunne følge med i begivenhederne i København.

Håbet er nu, at kong Frederik og dronning Mary vil fortsætte den samme kurs over for mindretallet som dronningen. De er allerede blevet indbudt til at besøge mindretallet og landsdelen.

Dronning Margrethes tiptiptipoldefar gik bankerot og flyttede fra Østprøjsen tilbage til hjemstavnen. Ellers ville dronningen måske være blevet født i det nuværende Kaliningrad.

Foto: Wikimedia Commons

Europæiske mindretal holder kongres i Sydslesvig

7-10 Sep

Sammenslutningen af nationale mindretal i Europa holder i år sin kongres på Sydslesvigs vestkyst.

AF RASMUS MEYER

Mindretalsunionen FUEN - Federal Union of European Nationalities - holder sin årlige kongres fra den 19. til den 22. september 2024. Den samler delegerede fra mere end 100 medlemsorganisationer fra 36 europæiske lande, og i år kommer kongressen lidt tættere på det danske mindretal. Den holdes i Husum, der ligger i Sydslesvig. Men det danske mindretal er ikke værten. Det er det frisiske mindretal, der også hører hjemme i regionen. Da kongressen i 2023 blev holdt i ungarske Pécs, præsenterede Ilse Johanna Christiansen fra Frasche Råd - Frisisk råd sektion nord - den frisiske ansøgning om værtskabet i 2024. I den kom hun blandt andet ind på den kulturelle mangfoldighed i den dansk-tyske grænseregion.

Siden 2016 er Loránt Vincze præsident for FUEN.
Foto: Rasmus Meyer, SSF

Selv om friserne er værterne for arrangementet, kommer hele regionens kulturelle og sproglige mangfoldighed til at stå i fokus på kongressen.

Forløbet

Programmet for kongressen 2024 er endnu ikke fastlagt i alle detaljer, men en FUEN-kongres har traditionen tro nogle faste elementer. Det starter typisk med et åbningsarrangement om torsdagen. Her er det de officielle gæster, FUENs præsidium samt værtsmindretallet, der byder velkommen. Ved åbningsceremonien uddeles også FUEN-prisen. Den gives hvert år til en person, der har ydet en ekstraordinær indsats for mindretal. Om fredagen består programmet primært af ekskursioner og besøgsture. Her får kongressens medlemmer mulighed for at få et indtryk af regionen og de kan blive klogere på, hvordan mindretals-spørgsmål er løst der.

Fredag aften holdes der desuden et såkaldt mindretalsmarked. Her præsenterer de mange deltagende specialiteter fra deres mindre-

tal. Det vil sige smagsprøver af, hvad der også udgør deres mindretal. Det kunne for det danske mindretal eksempelvis være gammeldags æblekage, kransekage, smørrebrød og Gammel Dansk.

Om lørdagen holdes den egentlige delegeretforsamling. Her tages der blandt andet stilling til vedtægter,

optagelse af nye medlemmer samt valg til bestyrelsesposter. Desuden aflægger organisationens arbejdsgrupper deres årsberetninger.

FUEN

Mindretalsorganisationen FUEN - på dansk „Føderalistisk Union af Europæiske Folkegrupper“ - er fæl-

les repræsentant og paraplyorganisation for de autoktone nationale mindretal og sprogfælleskaber i Europa. FUEN forener i øjeblikket mere end 100 medlemsorganisationer fra 36 europæiske lande.

Siden 2016 er Loránt Vincze, fra det ungarske samfund i Rumænien føderationens formand.

Ilse Johanna Christiansen
fra Frasche Rådj gjorde reklame
for Husum som værtsby.
Foto: Rasmus Meyer, SSF

Mindretallene be-
nytter kongressen
til at vise deres kultur.
Foto: Rasmus Meyer,
SSF

Autoktone mindretal

Autoktone mindretal er betegnelsen for nationale mindretal af folk, der er historisk hjemmehørende i et land eller på en egn, modsat alloktone, der er tilvandet.

A photograph of three children in a gymnasium, all wearing safety glasses and holding Nerf guns. The child on the left is a boy with red hair in a light blue shirt, the middle child is a boy in a black t-shirt, and the child on the right is a girl in a dark blue hoodie. They are all aiming their guns forward. The background shows a gymnasium with a pink padded wall and a blue wall with a yellow sign. A red banner with white text is overlaid at the bottom.

**Familieaktivitetsdagen –
et lyspunkt i den mørke**

tid

I mange år har Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger – SdU- skabt et særligt samlingspunkt for familier, børn og barnlige sjæle i grænseregionen med det populære arrangement »Familieaktivitetsdagen«.

AF AF LINN GROSSER OG ANDERS TOFTGAARD

I hjertet af Sydslesvig, hvor kultur og tradition mødes på tværs af grænser, har SdU skabt en bemærkelsesværdig tradition kendt som Familieaktivitetsdagen. Dette arrangement, som afholdes to gange årligt, er blevet et højdepunkt for både børn og barnlige sjæle i regionen, og er gennem årene blevet et symbol på samhørighed, aktivitet og sjov for hele familien. Ideen bag Familieaktivitetsdagen opstod som svar på et behov i samfundet. I den mørke og våde årstid, når udendørsaktiviteter kan være begrænsede, savner mange familier et sted at tilbringe kvalitetstid sammen. Arrangementet blev

En populær aktivitet er de såkaldte NERF-pistoler.
Foto: Rasmus Meyer

skabt som en legeplads for både unge og gamle, hvor de kunne udforske og deltage i en bred vifte af aktiviteter.

“

Det skulle være en legeplads for unge og gamle.

I dag er det blevet et centralt samlingspunkt for lokale familier og et vigtigt arrangement for mange familier i Sydslesvig.

Hinnerk Petersen, afdelingsleder for Idræt, Unge og Kultur hos SdU, understreger betydningen af Familieaktivitetsdagen.

- Familieaktivitetsdagen er et vellykket arrangement der fejrer fællesskab og kreativitet. Det er én stor legeplads, hvor vi ser de store og smås glæde sammen, siger han

Aktiviteter og fællesskab

Arrangementet finder sted i Idrætshallen i Flensborg, der fungerer som det ideelle sted for en dag fyldt med glæde og aktiviteter. Med sine rummelige lokaler og faciliteter giver hallen den perfekte ramme for en dag fyldt med leg og sjov.

Her bliver gange og lokaler omdannet til en labyrint af legemuligheder, der spænder fra bordtennis over motorikbaner til t-shirt print og hoppeborge. Der er noget for enhver smag og enhver alder.

- Vi stræber efter at tilbyde et varieret og spændende program, der kan tilfredsstille alle deltagernes interesser, siger Hinnerk Petersen. En af de nyere tilføjelser til arrangementet er det populære familieloppemarked.

- Vores mål er at skabe en dag, som både børn og voksne kan se frem til og nyde sammen, siger Hinnerk Petersen.

Her får folk mulighed for at købe og sælge alt fra børnetøj til legetøj og meget mere. Det er ikke kun en bæredygtig løsning på forbrugskulturen, men giver også folk mulighed for at finde skatte og genstande, som de ellers måske ikke ville støde på.

- Familieloppemarkedet tilføjer en ekstra dimension til vores arrange-

ment. Det er et sted, hvor folk kan dele og genbruge ressourcer og samtidig støtte hinanden, bemærker Hinnerk Petersen.

“

Andre foreninger er også kommet med.

Andre mindretalsorganisationer, såsom Sydslesvigsk Forening og Dansk Centralbibliotek, deltager efterhånden også aktivt i arrangementet, hvor de bidrager med spændende tilbud og aktiviteter.

Til det seneste arrangement i februar, afholdt SSF en kongelig skattejagt for børnene mens biblioteket havde indrettet et læsehjørne for dem der havde brug for en lille pause.

Der bliver kørt hurtigt ved SIM-racerstolen.
Foto: Rasmus Meyer

Med hoppeborg, Airtrackmätte og forhindringsbane er Idrætshallen en stor legeplads. Og man kan også tage en t-shirt med hjem.
Fotos: Rasmus Meyer

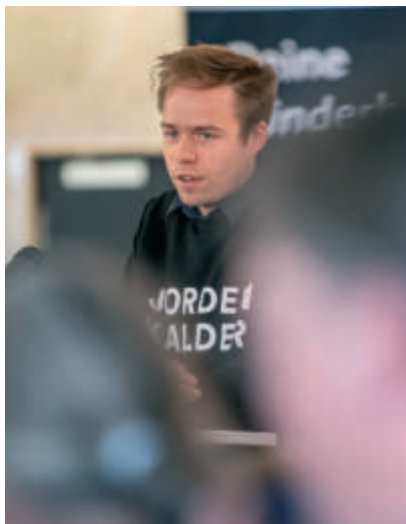

Han vil gerne fortsætte som det danske mindretals mand inden for EU

Rasmus Andresen, der er valgt til EU-Parlamentet i Slesvig-Holsten og stiller op til genvalg, ser sig selv som mindretalsdansker og en forsvarer af mindretallenes rettigheder - selv om han er medlem hos De Grønne.

AF JENS NYGAARD

Da han var 14-15 år var det de store spørgsmål i verden, der mest optog Rasmus Andresen. Det var blandt andet kampen mod krigen i Irak, klimaet og meget andet.

Så han engagerede sig meget kraftigt i politik.

- Og dengang var det mit indtryk, at på den front var det de store tyske partier, der var det rette sted for mig, siger politikerens fra det tyske parti De Grønne. Han valgte dette parti, selv om han meget klart definerer sig selv som

Klima og miljø tæller meget for Rasmus Andresen. Foto: Tim Riediger

mindretalsdansker - efter dansk børnehaven syd for grænsen, folkeskole og gymnasium og derefter et studium på Roskilde Universitetscenter. Et medlemskort til Sydslesvigsk Forening, SSF, har han også.

- Det danske mindretals Sydslesvigsk Vælgerforening - SSW - havde et meget mere regionalt perspektiv - men det er ved at ændre sig nu, fortæller politikerens fra Flensborg, der i sin studietid også var aktiv i det danske SF.

Rasmus Andresen arbejdede sig op inden for De Grønne og fik en plads i landdagen, hvor han blandt andet var finansordfører. Og så stillede han op til EU-Parlamentet,

hvor han nu har siddet i en valgperiode - og gerne vil have en periode mere, når der er EU-valg i juni.

Mange muligheder

- Et af mine fokuspunkter er det danske mindretal og generelt mindretallene inden for EU, siger Rasmus Andresen.

Han har dog også blik for, at SSW ikke stiller op til EU-valget. Det betyder, at der er mange af partiets

vælgere, der ser sig omkring efter, hvem de så kan stemme på. Og som bekendt er der blevet flere SSW-vælgere i de seneste år.

- Selv om EU-Parlamentet i forhold til blandt andet den tyske Forbundsraad og det danske Folketing ikke selv kan igangsætte ny lovgivning, er der efter min mening mange områder, man kan gøre noget inden for. Også for mindretallene, siger den grønne politiker.

Rasmus Andresen er indvalgt i EU-Parlamentet for De Grønne i Tyskland - men ser sig selv som mindretalsdanser.

Foto: Lars Salomonsen

Efter hans mening burde der ændres på dette, så EU-politikerne kan blive mere udfarende selv. Også fordi de er valgt direkte.

Men det ligger fast, at parlamentet altid skal høres i forhold til nye initiativer, og her er der en mulighed for at gøre noget.

På tværs af partier

Og så har repræsentanterne fra mindretallene inden for EU lavet deres egen såkaldte intergruppe i parlamentet. Den mødes i snit en gang hver måned og diskuterer

ting af fælles interesse. Der er lang vej fra en borgerlig politiker fra det ungarske mindretal i Rumænien med tætte bånd til Viktor Orban og til for eksempel Rasmus Andresen.

- Men der er mange ting, vi kan blive enige om, fortæller Rasmus Andresen.

Det gjaldt blandt andet, da kommissionen havde sagt nej til min-

dretallenes borgerinitiativ, Minority Safepack, med henvisning til, at det ikke var dens bord.

- Det var først og fremmest mig og Lorant Vincze, ungarer fra Rumænien, der fik stablet en resolution på benene med støtte til mindretallene og fik den vedtaget i parlamentet, siger den grønne politiker. Der med sine egne ord er meget ked af, at det nu er domstole og

Rasmus Andresen taler også gerne til de danske årsmøder i Sydslesvig.
Foto Peter Hansen

ikke valgte politikere, der skal afgøre borgerinitiativets fremtid. Politikere fra mindretal i parlamentet har taget et af elementerne fra borgerinitiativet ud, nemlig tanken om at lave et center for

“

*Et af mine
fokuspunkter
er det danske
mindretal
og generelt
mindretallene
inden for EU.*

regionale og mindretalssprog, og fremsat det separat. Men det fik en meget lav prioritering, så det har også i bedste fald lange udsigter.

Nyt valg

Men nu er der snart EU-valg igen, og i intergruppen er man meget bevidst om, at der er mange stemmer i mindretallene. Det skønnes, at omkring hver syvende vælger inden for EU er fra et mindretal. Så alt andet lige er den tilstundende

valgkamp en god chance for at få støtte til forskellige initiativer. Det samme gælder for den sags skyld, når der skal vælges en ny kommission - der også skal igennem EU-Parlamentet.

Det er dog ikke uden en vis angst og bæven, at Rasmus Andresen imødeser EU-valget. Meget tyder nemlig på, at populistiske partier vil få stor indflydelse. En stor del af dem er ikke rede til at gøre meget for eksempelvis klimaet, de er ofte venlige over for Putin - og de er tit negative over for det europæiske samarbejde og mindretallene.

- Derfor er det vigtigt, at vi får en

del ind fra pro-EU partier, siger Rasmus Andresen.

Med hensyn til hans eget valg ser det rimeligt lovende ud. De tyske grønne fik et kanonvalg ved det seneste EU-valg, og hvis en stor del af dem bliver hængende, bliver han også valgt

Tiden som parlamentariker deles mellem Bruxelles og Strassbourg.
Foto: EU

“

Vi skal blive bedre til at fortælle folk, at det er sjovt.

Idræt på en del af

SdUs nye formand ser idrættstilbud som en væsentlig del af det at være dansk i Sydslesvig.

AF PETER HANSEN

- Jeg ville føle mig helt forkert i *Flensburger Paddelfreunde*, siger Mads Lausten

Han blev den 23. marts valgt som ny formand for Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, og for ham er det en selvfølge, at kajaksport, når man er dansk og bor i Flensborg, dyrkes i Flensborg Roklub.

- I de danske klubber møder man andre fra mindretallet, som man har en fælles identitet med, siger Mads Lausten.

Mads Lausten er selv aktiv idrætsudøver.
Foto: Peter Hansen

dansk er identiteten

Ydermere har de den fordel, at de deltager i stævner og turneringer i Danmark, hvad de tyske idrætsforeninger sjældent eller aldrig gør. Mads Lausten står helt på samme linie som sin forgænger, Kay von Eytzen og SdUs direktør, Anders Kring, når det gælder at sikre dansk indhold i de danske idrætsforeninger.

Flere frivillige ville fremme sagen

Men han erkender, at det kan være en udfordring.

- Vi har arbejdet på det i al den tid, jeg har været i styrelsen, men vi skal blive ved. Til at være dansk hører også dansk sprog, siger Mads Lausten.

Han tror, det bør være mere synligt, hvad SdU har af tilbud til idrætsforeninger, der har behov for at få styrket det danske indhold.

- Men det ville bestemt også hjælpe, hvis flere med mindretalsbaggrund gik ind i klubbernes arbejde som frivillige, siger formanden. Flere frivillige er i det hele taget noget, han ønsker sig.

- Det er en udfordring både i Tyskland og Danmark at tiltrække frivillige til foreningsarbejde, mener Mads Lausten.

“

Til at være dansk hører også at tale dansk.

Godt nok viser statistikker, at der er blevet flere, der yder en eller anden frivillig indsats i en forening, men det er oftest ad-hoc-opgaver, der lokker. Det kontinuerlige arbejde i en bestyrelse, er knap så populært.

Den nyvalgte formand er på hjemmebane i Nørregade i Flensborg, hvor Flensborghus, Dansk Centralbibliotek og Aktivitetshuset ligger.

Foto: Peter Hansen

- Vi skal blive bedre til at fortælle folk, at det kan være sjovt at sidde i en bestyrelse, frem for at dunke dem i hovedet med, at de altså er nødt til det for at få foreningen til at køre, mener Mads Lausten.

I venteposition

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger er mere end blot idræt. Den driver også 11 børne- og ungdomshuse rundt om i Sydslesvig. Altså fritidshjem eller klubber.

Og de er vigtige, mener Mads Lausten.

- En skolefritidsordning er stadig en del af skolen, men i BOU'en har man et fritidstilbud, der nok er ledet af uddannede pædago-

ger, men tilbyder fritidsaktiviteter. Ofte i samarbejde med den lokale danske idrætsforening, påpeger han.

Mads Lausten var også kandidat til formandsposten for to år siden, men blev den gang slået knebent af Kay von Eytzen, der nu har meldt fra på grund af tidnød.

Om end lysten til at blive formand ikke viskes væk af et valgnederlag, kom Mads Laustens beslutning om at stille op igen først med Kay von Eytzens annoncerede afgang.

- Jeg har i de to år haft et rigtigt godt samarbejde med Kay, og ville på ingen måde rode mig ud i et kampvalg med en genvalgs-kandidat, siger Mads Lausten.

Om SdU

SdU er blandt andet paraplyorganisation for 85 foreninger og grupper indenfor ungdom og idræt.

11 spejdergrupper og 2 FDF-kredse er tilknyttet.

SdU driver 11 Børne- og Ungdomshuse – fritidshjem – med ansat personale, hvor der er 1630 børn tilmeldt.

Kajaksport på Flensborg Fjord foregår i Flensborg Roklub, når man er dansk. Foto: SdU

Lejrskole- eller kursusophold ved vadehavet?

Tag på opdagelse i UNESCO-verdensnaturarven vadehavet.

Oplev UNESCO-verdenskulturarven med ”Danmarks fødselsattest” Danevirke og vikingetidens metropol Hedeby eller se nogle af Danmarkshistoriens betydeligste fund på Gottorp Slot.

Slap af ved nogle af vadehavets fineste strande.

Bo i enestående historiske omgivelser fra 1600-tallet.

Læs mere om mulighederne for skoler og private grupper på www.skipperhuset.de

Am Hafen 30
D-25832 Tönning

Booking og nærmere oplysninger

Dirk Hansen
tlf. 0049 4861 617845
dh@syfo.de

Skipperhuset

SYDSLESVIGMAGASIN

APRIL 2024

SydslesvigMagasin er et fællesprojekt mellem Sydslesvigsk Forening (SSF), det danske mindretals kulturelle hovedorganisation, Flensborg Avis, der er mindretallets dagblad, Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS) og Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU).

Magasinet bliver sendt til en række beslutningstagere og meningsdannere i Danmark.

Vi stræber efter at lave et magasin, der giver danske i Danmark et billede af vilkårene for de danske i Tyskland.

Udgiver:
Flensborg Avis

Ansv. chefredaktør:
Søren Munch

Redaktion:
Jens Nygaard,
Rasmus Meyer,
Peter Hansen,
Linn Grosser,
Hasse Neldeberg Jørgensen,
Jens A. Christiansen

Layout:
Eyla Boysen

Trykt på miljøcertificeret papir.

Sydslesvigsk Forening
Dansk Generalsekretariat
Norderstr. 76
24939 Flensburg

Post til:
Postfach 2664
24916 Flensburg

Telefonnr. & mailadresse:
0049 461 14408 122
info@syfo.de

www.syfo.de

[FLENSBORG AVIS](http://www.flensborgavis.dk)

www.flensborgavis.dk

www.sdu.de

www.dks-folkekirken.dk

